

Olsztyn, dnia 26 stycznia 2015 r.**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

FK-V.431.41.2014

**Szanowna Pani
Alicja Kołakowska
Wójt Gminy Świętajno****ul. Grunwaldzka 15
12-140 Świętajno**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj. Urzędzie Gminy w Świętajnie, ul. Grunwaldzka 15, 12-140 Świętajno.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Janusz Pabich – Wójt Gminy Świętajno, wybrany w wyborach bezpośrednich w dniu 21 listopada 2010 r.,
- Pani Alicja Kołakowska – Wójt Gminy Świętajno, wybrana w wyborach bezpośrednich w dniu 16 listopada 2014 r.,
- Pan Piotr Szopiński – Sekretarz Gminy Świętajno, zatrudniony od dnia 1 stycznia 2010 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony,
- Pani Hanna Jarosińska – Skarbnik Gminy Świętajno, powołana z dniem 27 lipca 1990 roku.

Kontrolę przeprowadziła Anna Raczkowska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie upoważnienia Nr FK-VI.0030.1175.2014 z dnia 6 listopada 2014 r.

Termin kontroli: 20 listopada – 16 grudnia 2014 r., z przerwą w dniach: 15 i 16 grudnia 2014 roku.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 4 na 2014 rok.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa oraz wykonanie dochodów budżetu państwa,
- okres objęty kontrolą: 2013 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

[Akta kontroli: III.1-13]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się

pozytywnie z uchybieniami

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego zmian oraz sprawozdawczości budżetowej.

1.1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 4/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. ustalił dla Gminy Świętajno plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz zadań własnych na 2013 r. w wysokości **3.806.461 zł**.

Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację ww. zadań wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła **4.390.042 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2013 r. **4.369.429 zł** z czego wykorzystywała **4.365.379,55 zł**.

1.2. Analiza wprowadzenia planu dotacji udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy Świętajno wykazała, że przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej, jak również w planie wydatków, z uwzględnieniem ich przeznaczenia, w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej.

Tym samym wypełniono dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

1.3. Kwota dotacji niewykorzystanych wyniosła łącznie **4.049,45 zł** i została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

1.4. Na podstawie kontroli sprawozdań budżetowych Rb-50 oraz Rb-27ZZ sporządzanych na koniec 2013 r. przez Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie, ustalono, że:

- kwoty wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27ZZ i Rb-50 zgodne były z danymi wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych,
- dane wykazane z sprawozdaniach jednostkowych Rb-27ZZ i Rb-50 sporządzanych przez Urząd Gminy były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Wójta i Skarbnika Gminy (sprawozdania zbiorcze) oraz Kierownika jednostki i Głównego Księgowego (sprawozdania jednostkowe).

1.5. Ponadto na podstawie zbiorczych sprawozdań Rb-27ZZ i Rb-50 za I i II kwartał 2013 roku, ustalono, że sprawozdania te przekazywane były do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z zachowaniem terminów określonych w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

[Akta kontroli: IV.1-67]

1.6. Stwierdzone nieprawidłowości.

1.6.1. W Urzędzie Gminy nieprawidłowo sporządzano sprawozdania jednostkowe Rb-27ZZ, poprzez wykazywanie:

- w kolumnie 8 *Dochody przekazane*, kwoty dochodów należnych budżetowi państwa,
- w kolumnie 7 *Potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego*, kwoty dochodów należnych gminie.

Powyższe działanie było niezgodne z przepisami § 6 ust. 1 pkt 4 i 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U Nr 20, poz. 103), który stanowi, że w kolumnie „*Dochody przekazane*” wykazuje się dochody przekazane na rachunek bieżący jednostki samorządu terytorialnego oraz, że jednostka realizująca zadanie, podległa jednostce samorządu terytorialnego, nie wypełnia kolumny „*Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego*”.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła Pani Danuta Puławska – inspektor ds. finansowych, z którego wynika, iż przyczyną powstania powyższych uchybień była błędna interpretacja obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

Takie działanie skutkowało sporządzeniem sprawozdania jednostkowego niezgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej przez Urząd Gminy w wysokości 7,75 zł (rozdział 75011).

Osoba odpowiedzialna – Pan Janusz Pabich – Wójt Gminy.

[Akta kontroli: IV. 36-38 i IV.68-69]

1.6.2. W Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie nieprawidłowo sporządzano sprawozdania jednostkowe Rb-27ZZ, poprzez niewykazywanie w kolumnie 4 *Plan*, kwot dochodów w poszczególnych rozdziałach w wysokości 27.044,00 zł, które Wojewoda Warmińsko-Mazurski zaplanował dla Gminy Świątajno Decyzją Nr 4/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.

Powyższe działanie było niezgodne z przepisami § 3 ust. 1 pkt 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z którym w sprawozdaniu jednostkowym w kolumnie *Plan* – wykazuje się dane o planowanych dochodach, zgodnie z planem po ewentualnych zmianach.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła Pani Anita Rzepka – Główny Księgowy GOPS, z którego wynika, iż przyczyną powstania powyższego uchybienia

było przeświadczenie, iż (cyt.): „(...) jest to plan dochodów gminy i nie występuje na etapie jednostki.”

Osoba odpowiedzialna – Pani Ewa Gronowska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

[Akta kontroli: IV.39-40 i IV.70-71]

1.7. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego zmian oraz sprawozdawczości budżetowej działalność jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

2. Wykorzystanie dotacji celowych udzielonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

2.1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej, wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 3.425.295 zł. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2013 r. dotacje w wysokości 3.405.103 zł, z czego wykorzystywała 3.403.126,34 zł, tj. 99,94%.

Wykorzystane środki finansowe dotyczyły następujących rozdziałów:

- rozdział 01095 – 304.902,00 zł,
- rozdział 75011 – 36.455,00 zł,
- rozdział 85212 – 2.989.384,85 zł,
- rozdział 85213 – 23.563,80 zł,
- rozdział 85295 – 48.820,69 zł.

2.2. Analiza zakresów czynności pracowników wynagradzanych w ramach otrzymanych dotacji (rozdziały 75011, 85212 i 85295) wykazała, że zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z tych zakresów a przeznaczeniem dotacji, na które została udzielona.

2.3. Na podstawie kontroli dowodów źródłowych oraz sprawozdań merytorycznych i przygotowanych przez pracowników jednostki zestawień stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wykorzystanie dotacji nastąpiło poprzez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone.

2.4. Dowody księgowe na podstawie, których realizowano wydatki:

- zawierały prawidłową klasyfikację budżetową poniesionych wydatków, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.),
- zostały właściwie zadekretowane (odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem zespołu 2), tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy

- celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.),
- zatwierdzone były do zapłaty przez Kierownika jednostki i Skarbnika Gminy, natomiast w przypadku GOPS przez Głównego Księgowego.

[Akta kontroli: V.1-38]

2.5. Stwierdzone uchybienia.

2.5.1. W Urzędzie Gminy faktury VAT na podstawie których dokonywano wydatków ze środków dotacji nie zawierały (dotyczy faktury VAT nr 2676/VOB/2013 z dnia 4 października 2013 r. oraz faktury VAT nr 2727/VOB/2013 z dnia 9 października 2013 r.):

- adnotacji o dokonaniu wydatku względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- w przypadku zakupu niszczarki – informacji, czy wydatek został ujęty w księdze inwentarzowej,
- pieczętki wpływu dokumentu do jednostki,
- adnotacji, czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych.

2.5.2. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej faktury VAT na podstawie których dokonywano wydatków ze środków dotacji nie zawierały:

- adnotacji o dokonaniu wydatku względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- pieczętki wpływu dokumentu do jednostki,
- adnotacji, czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych,
- adnotacji, czy dany wydatek podlega zamówieniom w trybie przepisów ustawy Pzp.

Z wyjaśnień złożonych przez pracowników jednostek wynika, iż przyczyną powstania powyższych uchybień było przeoczenie oraz nadmiar obowiązków. Natomiast w przypadku braku adnotacji o dokonaniu wydatku względnie jego części z dotacji budżetu państwa było przeświadczenie, iż prowadzenie oddzielnej ewidencji księgowej w tym zakresie jest wystarczające.

Osoby odpowiedzialne:

- Pani Halina Jarosińska – Skarbnik Gminy,
- Pani Anita Rzepka – Główny Księgowy GOPS.

Powyższe mogło skutkować:

- w przypadku braku adnotacji:
 - o dokonaniu wydatku z dotacji budżetu państwa – brakiem wskazania źródła finansowania danego wydatku,
 - o ujęciu wyposażenia w księdze inwentarzowej – brakiem informacji o zaksięgowaniu danego wydatku w księgach pomocniczych,
 - czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych – brakiem informacji czy jest to wydatek strukturalny, a w konsekwencji możliwością nie ujęcia go w odpowiednich sprawozdaniach;

- w przypadku wpływu dokumentu po określonym terminie płatności – dokonaniem zapłaty po upływie tego terminu, a w konsekwencji naliczeniem przez wierzyciela odsetek za nieterminowe płatności.

[Akta kontroli: V. 12-13, V.27-33, V.37-38 i V.39-45]

2.6. Ocena kontrolowanego obszaru

W zakresie wykorzystania dotacji celowych udzielonych na realizację zadań zleconych działalność jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

3. Wykorzystanie dotacji celowych udzielonych na realizację zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

3.1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań wykonywanych na podstawie porozumień wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 2.000,00 zł. Środki wykorzystane zostały w 100%.

3.2. Na podstawie sprawozdań z wykonania zadania w zakresie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w 2013 roku ustalono, że dotację wydatkowano zgodnie z zawartym z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim porozumieniem, tj. na oczyszczenie mogiły i płyty nagrobnej oraz porządkowanie obszaru przyległego na mogile wojennej żołnierzy niemieckich z okresu II wojny światowej znajdującej się na cmentarzu komunalnym w miejscowości Spychowo.

[Akta kontroli: VI.1-28]

3.3. Stwierdzone uchybienia

3.3.1. Gmina Świątajno sprawozdanie końcowe z wykonania zadania przekazała do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 16 stycznia 2014 r., co było sprzeczne z terminem określonym w § 3 pkt 2 porozumienia, stosownie do którego sprawozdanie należało przekazać do dnia 15 stycznia 2014 r.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła Pani Anna Spanialska – podinspektor (osoba odpowiedzialna), z którego wynika, iż przyczyną uchybienia powyższego terminu był nadmiar obowiązków na zajmowanym stanowisku pracy.

Powyższe skutkowało nieprzestrzeganiem postanowień zawartych w powyższym porozumieniu.

[Akta kontroli: VI.13-18 i VI.29]

3.3.2. Faktura VAT na podstawie której dokonano ww. wydatków nie zawierała:

- adnotacji o dokonaniu wydatku względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- adnotacji, czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych.

Treść wyjaśnienia w sprawie przyczyn powstania powyższych uchybień znajduje się w punkcie 2.5.2. niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

[Akta kontroli: VI.21-22]

3.4. W zakresie wykorzystania dotacji celowych udzielonych na realizację zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej działalność jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

4. Wykorzystanie dotacji celowych udzielonych na realizację zadań własnych przez jednostki samorządu terytorialnego

4.1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych, wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 962.747 zł. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2013 r. dotacje w wysokości 962.326 zł, z czego wykorzystwała 960.253,21 zł, tj. 92,24%.

Wykorzystane środki finansowe dotyczyły następujących rozdziałów:

- rozdział 80103 – 26.082,00 zł,
- rozdział 80104 – 41.400,00 zł,
- rozdział 80106 – 4.036,00 zł,
- rozdział 85213 – 24.313,00 zł,
- rozdział 85214 – 86.977,31 zł,
- rozdział 85216 – 307.308,90 zł,
- rozdział 85219 – 95.016,00 zł,
- rozdział 85295 – 236.283,00 zł,
- rozdział 85415 – 138.837,00 zł.

4.2. Analiza zakresów czynności pracowników wynagradzanych w ramach otrzymanych dotacji (rozdział 85219) wykazała, że zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z tych zakresów a przeznaczeniem dotacji na które została udzielona.

4.3. Na podstawie kontroli sprawozdań merytorycznych oraz przygotowanych zestawień stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wykorzystanie dotacji nastąpiło poprzez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone.

4.4. Gmina Świątajno zapewniła wkład własny wynikający z przepisów art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, w następujących rozdziałach:

- 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- 80104 Przedszkola,
- 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego
- 85219 Ośrodki pomocy społecznej,
- 85415 Pomoc materialna dla uczniów.

Wkład własny nie był wymagany w poniższych rozdziałach:

- 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej,

- 85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- 85216 Zasiłki stałe,
na podstawie odrębnych przepisów ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1027 ze zm.).

Ponadto ustalono, że w rozdziale 85295 został zachowany wkład własny wynikający z porozumienia zawartego z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

[Akta kontroli: VII.1-54]

4.5. Stwierdzone uchybienia

W wyniku kontroli ksiąg rachunkowych ustalono, że nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji na dofinansowanie zadań własnych w:

- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
- Gminnym Zespole ds. Oświaty.

Zasady zarządzania finansami określone m.in. jako procedury kontroli zarządczej wymagają od kierownika jednostki (podmiotu dotowanego) wyodrębnienia środków pochodzących z innych niż własne źródła.

Brak wyodrębnionej ewidencji środków dotacji celowej w znacznym stopniu utrudniał kontrolę prawidłowości wydatkowania środków otrzymanych w ramach dotacji celowych z uwagi na niemożność jednoznacznego stwierdzenia czy dany wydatek poniesiony został ze środków własnych czy też z dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa.

W sprawie przyczyn powstania powyższego uchybienia wyjaśnienia złożyli:

- Pani Ewa Gronowska – Kierownik GOPS, z którego wynika, iż przyczyną powstania powyższego uchybienia był fakt, iż (cyt.): „(...) środki, które otrzymywaliśmy z Urzędu Wojewódzkiego nie wystarczają na pokrycie kosztów realizowanych zadań. Poza tym wydatki realizowane są systematycznie a środki przekazywane okresowo. Gmina zakłada własne środki na ich pokrycie i w przypadku osobnej ewidencji okresowo występowałyby przekroczenia planu wydatków.”
- Pani Barbara Dąbkowska – Księgową w Gminnym Zespole ds. Oświaty, z którego wynika, iż przyczyną powstania powyższego uchybienia była błędna interpretacja obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

Osoby odpowiedzialne:

- Pani Anita Rzepka – Główny Księgowy w GOPS,
- Pani Barbara Dąbkowska – Księgową w Gminnym Zespole ds. Oświaty.

[Akta kontroli: VII.55-58]

4.6. W zakresie wykorzystania dotacji celowych udzielonych na realizację zadań własnych działalność jednostki, pomimo stwierdzonych odstępstw od stanu pożądanego, ocenia się **pozytywnie**.

5. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego

W 2013 r. w Gminie nie przeprowadzano postępowań o udzielenie zamówień publicznych z udziałem środków z budżetu państwa.

6. Należności oraz dochody budżetu państwa

6.1. Na dzień 31 grudnia 2013 r. łączny stan należności związanych z realizacją zadań zleconych wynosił **1.885.925,44 zł** w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnienie danych osobowych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie wysokości opłat za udostępnienie danych ze zbiorów meldunkowych, ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, zbioru PESEL, ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych oraz sposobu wnoszenia tych opłat (Dz.U. z 2008 r. Nr 207, poz. 1298) – 155,00 zł;
- w rozdziale 85212 w łącznej wysokości 1.885.770,44 zł, tj.:
 - w § 0970 z tytułu zwrotu zaliczki alimentacyjnej – 386.000,21 zł,
 - w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 1.142.589,15 zł,
 - w § 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego – 357.181,08 zł.o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. nr 1 poz.7 ze zm.).

6.2. Analiza prawidłowości ustalenia należności z tytułu funduszu alimentacyjnego w 2013 r. wykazała, że były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

6.3. Jednostka dokonywała na koniec każdego kwartału przypisu odsetek od nieterminowych płatności z tytułu funduszu alimentacyjnego, zgodnie z przepisami art. 40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych, w łącznej wysokości **122.695,84 zł** (stan na 31 grudnia 2013 r.).

6.4. Na dzień 1 stycznia 2013 r. łączny stan należności wymagalnych związanych z realizacją zadań zleconych dotyczył rozdziału 85212 i wynosił **1.586.663,26 zł** i w ciągu roku wzrósł do **1.854.970,30 zł**, tj. o **268.307,04 zł**.

W sprawie przyczyn wzrostu należności wymagalnych w okresie kontrolowanym wyjaśnienie złożyła Pani Ewa Gronowska – Kierownik GOPS, na podstawie którego ustalono, iż (cyt.): „*Wzrost należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych w roku 2013 wynika z:*

- *podwyższenia kwot świadczeń alimentacyjnych,*
- *niskiej ściągalności należności od dłużników alimentacyjnych spowodowanych:*
 - *brakiem zatrudnienia dłużników,*
 - *brakiem możliwości przeprowadzenia postępowań w sprawie zwrotu (dłużnicy zmieniają adresy pobytu, które są trudne do ustalenia, część z nich przebywa poza granicami kraju),*
 - *z przyczyn zdrowotnych (orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – zasilek stały z GOPS),*

- 4 dłużników to osoby bezdomne, przebywające okresowo (m-ce zimowe) w ośrodkach dla osób bezdomnych, w pozostałym okresie brak informacji na temat miejsca pobytu.”

6.5. Wystawione w 2013 r. upomnienia były rejestrowane w prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ewidencji wysyłanych upomnień, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.).

6.6. W okresie kontrolowanym w związku ze śmiercią 3 dłużników alimentacyjnych umorzono należności z tytułu:

- zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami w kwocie 60.760,77 zł,
- wypłaconej zaliczki alimentacyjnej w kwocie 20.265,00 zł.

Powyższe działanie zgodne było z przepisami art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na podstawie których w przypadku śmierci dłużnika alimentacyjnego należności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 wygasają.

Ponadto rozłożono na raty należności z tytułu funduszu alimentacyjnego i odsetek w łącznej kwocie 15.592,14 zł na podstawie decyzji wydanej przez Wójta Gminy Świętajno wobec 1 wierzyciela. Rozłożenie na raty nastąpiło na wniosek dłużnika z uwagi na sytuację materialną, stosownie do art. 30 ust. 2 ww. ustawy.

[Akta kontroli: VIII.1-33]

6.7. Zaplanowane, decyzją Wojewody Nr FK 4/2013 z dnia 21 lutego 2013 r., dochody budżetu państwa w wysokości **27.044,00 zł** wykonane zostały w łącznej kwocie **19.266,92 zł**, co stanowiło **71,24%** planu, w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych – 147,25 zł,
- w rozdziale 85212 w § 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego – 2.541,95 zł,
- w rozdziale 85212 § 0970 z tytułu zwrotu zaliczki alimentacyjnej – 2.501,56 zł,
- w rozdziale 85212 w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 14.076,16 zł.

Zrealizowane dochody zostały przekazane na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w należnej wysokości.

[Akta kontroli: IV.1-2]

6.8. Stwierdzone nieprawidłowości.

6.8.1. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w okresie kontrolowanym nie wystawiano tytułów wykonawczych wobec 28 dłużników alimentacyjnych, czym naruszono przepisy art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, które stanowią, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, w związku z przepisami § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów

z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.) – obowiązującego w okresie kontrolowanym, w myśl których po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy.

Z wyjaśnień złożonych przez Panią Ewę Piekarską – starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych (osoby odpowiedzialnej) wynika, iż przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości był niski stan zatrudnienia w dziale świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, a w konsekwencji nadmiar obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku pracy.

Powyższe działania skutkowały niedochodzeniem należności Skarbu Państwa w łącznej kwocie **138.110,59 zł** (w tym odsetki 12.609,38 zł) od 28 dłużników, a w konsekwencji możliwością naruszenia dyscypliny finansów publicznych za czyn określony w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 168).

6.8.2. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego po zakończeniu okresu świadczeniowego 2012/2013 (wrzesień 2013 r.), wystawiano dopiero w miesiącu styczniu 2014 r., tj. ze znacznym opóźnieniem, czym naruszono przepisy art. 27 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy, w związku z art. 35 §§ 1, 2 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 267), stosownie do których:

- organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki,
- niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone (...) w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ,
- załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...).

Z wyjaśnień złożonych przez Panią Ewę Piekarską – starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych (osoby odpowiedzialnej) wynika, iż przyczyną uchybienia terminów określonych w art. 35 Kpa w zakresie wystawiania przedmiotowych decyzji był nadmiar obowiązków na zajmowanym stanowisku pracy.

[Akta kontroli: VIII.72-81]

6.8.3. W Urzędzie Gminy w kontrolowanym okresie wystąpiło dziesięć przypadków nieterminowego przekazywania na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie dochodów budżetu państwa z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek na łączną kwotę **997,44 zł**. Dni zwłoki wynosiły od 1 do 11 dni.

Działaniem tym naruszono przepisy art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Skutkowało to powstaniem zaległości na rachunku dochodów budżetu państwa.

W powyższej sprawie pisemne wyjaśnienie złożyła Pani Danuta Puławska – inspektor ds. finansowych, z którego wynika, iż przyczyną uchybienia terminu przekazania ww. dochodów był nadmiar obowiązków na zajmowanym stanowisku pracy.

Osoby odpowiedzialne:

- Pani Danuta Puławska – inspektor ds. finansowych,
- Pani Magdalena Majewska – podinspektor ds. księgowości budżetowej.

[Akta kontroli: VIII.82-83]

6.9. W zakresie należności oraz dochodów budżetu państwa działalność jednostki, z uwagi na wysokość kwot stwierdzonych nieprawidłowości w odniesieniu do kontrolowanego obszaru, ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia

Przyjęta ocena ogólna (ocena pozytywna z uchybieniami) wynika z faktu, iż wielkość stwierdzonych w toku kontroli odstępstw od stanu pożądanego nie miała istotnego wpływu na finansowy aspekt kontrolowanych obszarów, a w szczególności:

- niepodejmowanie działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych w 2013 r., mających na celu wyegzekwowanie zaległych kwot należności dotyczyło kwoty 138.110,59 zł i stanowiło 7,32% wszystkich należności stanowiących dochody budżetu państwa uzyskiwanych w Gminie Świątajno,
- nieterminowe przekazywanie zrealizowanych dochodów budżetu państwa z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek, stanowiło 5,18% ogółu dochodów zrealizowanych w kontrolowanym okresie,
- nieprawidłowe sporządzenie jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-27ZZ za IV kwartał 2013 r. dotyczyło kwoty 7,75 zł i stanowiło 0,03% ogółu dochodów wykonanych, wykazanych w sprawozdaniu,
- wystawianie decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów określonych w Kpa, nie miało wpływu na terminowy zwrot przez dłużnika wypłaconych świadczeń,
- brak wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji na dofinansowanie zadań własnych, nie miał wpływu na prawidłowość wydatkowania tych środków,
- niezamieszczanie na dokumentach księgowych potwierdzających dokonanie wydatku ze środków dotacji, adnotacji wymienionych w punkcie 2.5. niniejszego wystąpienia, nie miało wpływu na prawidłowość wydatkowania tych środków,
- przekazanie do wiadomości Wojewody Warmińsko-Mazurskiego sprawozdania końcowego z wykonania zadania w zakresie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w 2013 r., z uchybieniem terminu określonego w porozumieniu, nie miało wpływu na terminowość wykorzystania środków dotacji przeznaczonych na ten cel.

Jednakże, mając na uwadze powyższe, zalecam podjęcie wszelkich działań w celu wyeliminowania w przyszłości podobnych przypadków, nawet gdy dotyczą one niewielkich kwot środków budżetowych, a w szczególności wnoszę o zobowiązanie:

1. Pracowników Urzędu Gminy do:

- terminowego odprowadzania dochodów budżetu państwa;
- prawidłowego sporządzania jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów budżetu państwa, poprzez:
 - wykazywanie w kolumnie 8 *Dochody przekazane*, kwot dochodów przekazanych na rachunek bieżący jednostki samorządu terytorialnego (100%),
 - niewypełnianie kolumny 7 *Dochody potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego*;
- zamieszczania na dokumentach księgowych potwierdzających dokonanie wydatku ze środków dotacji:
 - adnotacji o dokonaniu wydatku, względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
 - w przypadku zakupu wyposażenia – informacji o sposobie ujęcia wyposażenia w księgach pomocniczych,
 - pieczętki wpływu dokumentu do jednostki,
 - adnotacji, czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych;
- terminowego przekazywania sprawozdań końcowych z wykonania zadania w zakresie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.

2. Pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do:

- podejmowania działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, mających na celu wyegzekwowanie zaległych kwot należności budżetu państwa,
- terminowego wystawiania decyzji administracyjnych dotyczących zwrotu należności z tytułu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego,
- prawidłowego sporządzania jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów budżetu państwa poprzez wykazywanie w kolumnie 4 *Plan*, kwot dochodów wskazanych w decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego,
- prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji na dofinansowanie zadań własnych;
- zamieszczania na dokumentach księgowych potwierdzających dokonanie wydatku ze środków dotacji:
 - adnotacji o dokonaniu wydatku, względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
 - pieczętki wpływu dokumentu do jednostki,
 - adnotacji, czy dany wydatek został zakwalifikowany lub nie do wydatków strukturalnych,
 - adnotacji, czy dany wydatek podlega zamówieniom w trybie przepisów ustawy Pzp.

3. Pracowników Gminnego Zespołu ds. Oświaty do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji na dofinansowanie zadań własnych.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grażyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

2015 -01- 27

Wysłano dnia

Podpis

STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI

Anna Raczkowska

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

Elżbieta Stupienko